

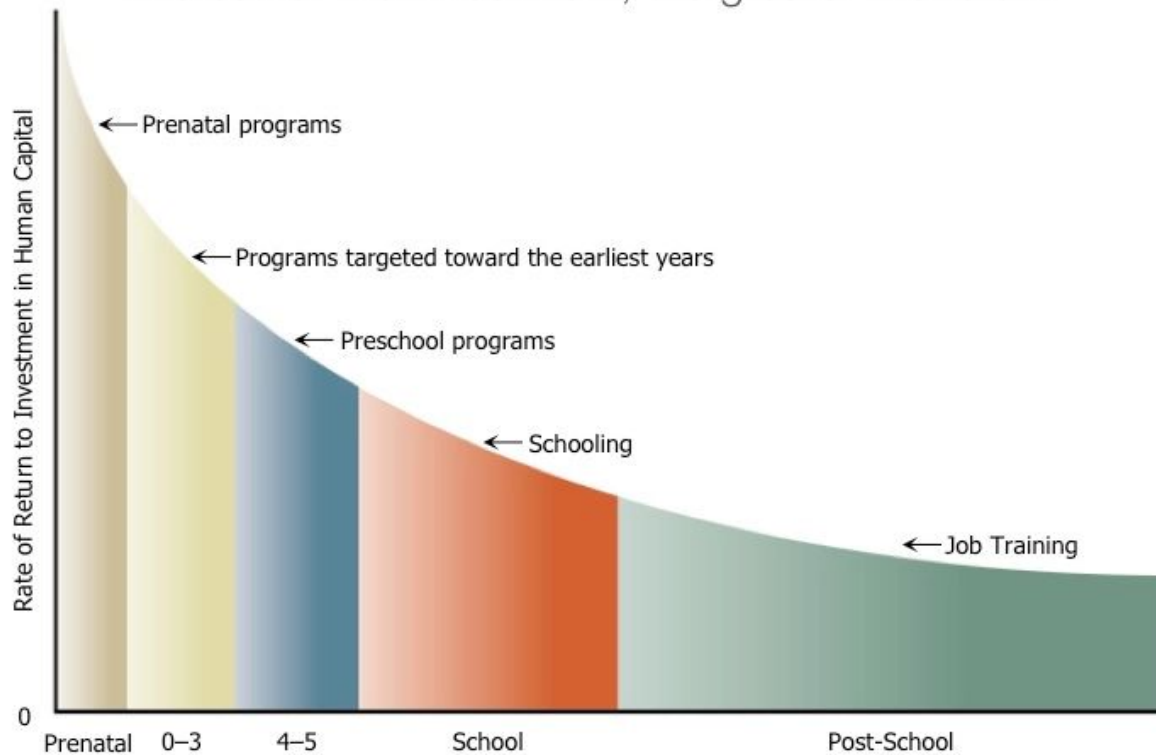

Kwetsbare situaties in de eerste 1000 dagen

Wat nu?

EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT IS A SMART INVESTMENT

The earlier the investment, the greater the return

Source: James Heckman, Nobel Laureate in Economics

- **Samenwerking geboortezorg keten “Samen aan de start voor een beter Nederland” , 20218-2022**
 - ◆ integrale samenwerking in de geboortezorg

- **Basispakket Jeugdgezondheidszorg:**
 - ◆ preventieve zorg voor alle kinderen 0-18 jaar

- **Actieprogramma Kansrijke Start, 2018-2022**
 - ◆ stimulans voor samenwerking gemeenten, partijen uit de geboortezorg en JGZ

Gezondheid voor, tijdens en na de geboorte (fysieke gezondheid, maar ook mentale gezondheid, zoals chronische stress):

- voorspeller van zowel fysieke als mentale problemen, zowel op jongere als op op latere leeftijd.

16 % heeft een 'valse start' bij de geboorte

3-5 % wordt geboren in een gezin met cumulatie van risico's

Vicieuze cirkel (kind<-> ouder, intergenerationeel)

- **Wijziging van de Wet publieke gezondheid (Wpg) 2021;**
- **Prenataal Huisbezoek JGZ te verrichten bij zwangeren in een kwetsbare situatie(PHB JGZ)**
 - ◆ gemeentelijke taak in de zorg
 - ◆ samenwerking geboortezorg, wijkteam en jeugdgezondheidszorg

Wat is anders ten opzichte van de huidige Handreiking prenataal huisbezoek JGZ

Focus op:

- gezinnen in kwetsbare situatie
- samenwerking in lokale setting
- lokale coalities
- breed draagvlak
- rol van de gemeente

Handreiking in corona tijd tot stand gekomen:

- digitaal
- brede expertise groep
- streven naar consensus

Opbouw Handreiking PHB JGZ

Handreiking Prenataal Huisbezoek JGZ bij zwangeren in een kwetsbare situatie

1. Inleiding

1.1. Waarom de JGZ?

1.2. Kansrijke Start

1.3. Leeswijzer

1.4. Begripsbepaling

2. Over de wetwijziging

2.1. Doel van het PHB JGZ

2.2. Toepassing en doelgroep

2.3. Financiering van het PHB JGZ

2.4. Uitvoering van het PHB JGZ (vorm)

2.5. Werkwijze in een PHB JGZ

2.6. Betrokkenen bij het PHB JGZ

3. De zwangere in een kwetsbare situatie

3.1. Factoren die van invloed zijn op kwetsbaarheid

3.2. Beschrijving van 'kwetsbare situaties'

3.3. Wat betekent het PHB JGZ voor zwangeren in een kwetsbare situatie?

3.4. Wat betekent een kwetsbare situatie voor het kind?

4. Zorg en samenwerking met en rond zwangeren

- 4.1. Schematische weergave van betrokkenen**
- 4.2. Wat is de rol en taak van betrokkenen bij een zwangerschap?**
- 4.3. Rol van Verloskundige Samenwerkingsverbanden (VSV's) of Integrale Geboortezorg Organisaties (IGO's)**
- 4.4. Rol van gemeenten en zorgverzekeraars**
- 4.5. Complicerende factoren: financieringsstromen en organisatieverschillen**
- 4.6. Tips voor samenwerking**
- 4.7. Wat levert het PHB JGZ op?**

5. Signaleren

- 5.1. Wie kan signaleren?**
- 5.2. Factoren die een rol (kunnen) spelen bij een gezinssituatie**
 - 5.2.1. Risicofactoren**
 - 5.2.2. Beschermende factoren**
- 5.3. Signaleren**
 - 5.3.1. Screeningsinstrumenten en signaleringsmethodieken**
- 5.4. Van signaleren naar acties**
 - 5.4.1. Randvoorwaarden**

6. Stappenplan van signaleren naar uitvoeren en afronden van het PHB JGZ

- Stap 1. Signaleren en bespreken**
- Stap 2. Verzoek tot het uitvoeren van een PHB**
- Stap 3. Uitvoeren van het PHB JGZ**
- Stap 4. Regie voeren**
- Stap 5. Terugkoppelen**
- Stap 6. Evalueren**
- Stap 7. Registreren**

7. Randvoorwaarden van het PHB JGZ

7.1. Bereikbaarheid voor vragen en het aanmelden van het PHB JGZ

7.2. Financiering

7.3. Gemeentelijke regie

7.4. Randvoorwaarden en vaardigheden

7.5. Competenties van de uitvoerende jeugdverpleegkundige

8. Registratie van het PHB JGZ

8.1. Het belang van registreren

8.2. Digitaal Ouderdossier JGZ

8.3. Registratie van het PHB JGZ

Doel van het PHB JGZ:

- een zwangere in een kwetsbare situatie zo vroeg mogelijk optimale ondersteuning bieden

Uitgangspunt landelijke financiering PHB JGZ:

% geboortes pre- en dysmatuur (SGA)=Big2, Perined 2017,

16,5 %; gemiddeld 2,5 uur per cliënt

€ 5,3 miljoen

Toekenning aan gemeenten:

landelijk budget verdeeld over gemeenten, maatstaven:

- inwoners
- jongeren
- sociale structuur

Factoren die van invloed zijn op kwetsbaarheid:

- aantal risicofactoren
- aanwezigheid beschermende factoren
- persoonlijke aanleg
- ervaringen tot nu

Beschrijving/'indeling':

- zelfredzaam gezinnen (incl. eenoudergezinnen)
- (potentieel) kwetsbare situatie
- zeer kwetsbare situatie

Taak en rol betrokkenen ten aanzien van zwangere:

1. Signaleren van kwetsbare situatie
2. Bespreekbaar maken van signalen
3. Passende effectieve aanpak indien mogelijk
4. Zo niet: Prenataal Huisbezoek JGZ voorleggen

Wat levert het PHB JGZ op:

Voor gezinnen in kwetsbare situatie:

- eerdere en op de mogelijkheden afgestemde ondersteuning
- beter zwangerschapsproces

Voor professionals en gemeenten

- betere kwaliteit van zorg
- betere samenwerking
- betere kansen voor kinderen

Stappenplan van signaleren naar uitvoeren en afronden van het PHB JGZ

- Stap 1. Signaleren en bespreken
- Stap 2. Verzoek tot het uitvoeren van een PHB
- Stap 3. Uitvoeren van het PHB JGZ
- Stap 4. Regie voeren
- Stap 5. Terugkoppelen
- Stap 6. Evalueren
- Stap 7. Registreren

Randvoorwaarden van het PHB JGZ

- Bereikbaarheid voor vragen en het aanmelden van het PHB JGZ
- Financiering
- Gemeentelijke regie
 - lokale samenwerking stimuleren
 - implementatieplan
 - monitoring
 - passende voorzieningen
- Randvoorwaarden en vaardigheden JGZ
- Competenties van de uitvoerende jeugdverpleegkundige

Een aantal tips voor implementatie:

- Ken elkaar in persoon, functie en werkwijzen
- Deelname JGZ aan VSV
- Goede bekendheid en bereikbaarheid vragen- en aanmeld-adres
- Gebruik valide instrumenten, methodieken en interventies
- Gezamenlijke scholingen
- Afstemming en overdraagbaarheid registratie-items

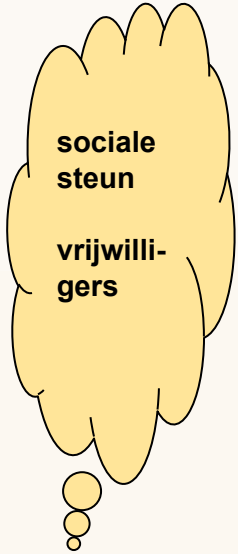
Passende voorzieningen

- Enkelvoudige aanpak indien dit voldoet
- Bij meerdere risicofactoren: systeem benadering
 - Effectieve interventies benutten

Effectieve interventies, preventief in de zwangerschap te starten:

- Stevig Ouderschap
- VoorZorg

Preventie Paraplu JGZ

De eerste 1000 Dagen
(Kansrijke Start)

Nu niet
zwanger

Prenataal huisbezoek JGZ
Kwetsbare zwangeren

Alle toekomstige
ouders

Ouders met
praktische vragen

Kwetsbare
gezinnen

Zeer kwetsbare
gezinnen

Groepsbijeenkomsten/'gym'
Centering Pregnancy
Centering Parenting

Prenataal
- JGZ Huisbezoek
- Kraamzorg huisbezoek
- Sociaal Wijkteam
- Specifiek: lokale programma's
- 22 weken prik (MKV)

Stevig Ouderschap

VoorZorg
VoorZorg 2
VoorZorg Late Start

VoorZorg Verder

